

dr hab. Jan Ciecuch, prof. uczelni

Instytut Psychologii, Wydział Filozofii Chrześcijańskiej UKSW

1. Jan Ciecuch jest jednym z nielicznych psychologów z Polski, który znalazł się na kilku edycjach listy „The World’s Top 2% Scientists” opracowywanej przez badaczy z Uniwersytetu Stanforda we współpracy z wydawnictwem Elsevier będącej listą 2% najczęściej obecnie cytowanych naukowców ze wszystkich nauk z całego świata. Oznacza to, że Jan Ciecuch nie tylko publikuje na forum międzynarodowym, ale jego prace są szeroko cytowane.

2. Jan Ciecuch stworzył zespół naukowy, zajmujący się psychologią osobowości, który przerodził się w swego rodzaju szkołę naukową. Wypromował 14 doktorów, z których większość pracuje na różnych uczelniach i kontynuuje badania naukowe. Na istotę osiągnięć naukowych Jana Ciecucha składają się następujące elementy: (1) Znaczne poszerzenie modelu wartości Shaloma Schwarzta (wspólnie z autorem), będącego dzisiaj dominującym ujęciem preferencji wartości w psychologii i socjologii. Na to poszerzenie składały się między innymi: modyfikacja koła wartości; wprowadzenie konstruktów wartości-stany, jego odróżnienie od dotychczas badanych wartości-cech oraz wprowadzenie pomiaru wartości-stanów i wykazanie znaczenia tej dystynkcji dla zachowania. (2) Autorska propozycja wykorzystania formalnych reguł modelu wartości do konstrukcji najpierw ogólnego modelu osobowości i różnic indywidualnych, a potem szeregu submodeli, w tym m.in. temperamentu (co było twórczą kontynuacją myśli prof. Jana Strelaua), kompetencji osobowościowych czy zaburzeń psychicznych. Prace w tym zakresie są systematycznie rozwijaną propozycją rozwiązania problemu braku lub końca wielkich narracji w psychologii w sytuacji zapotrzebowania na jakąś formę teoretycznej integracji przybywających w lawinowym tempie wielu szczegółowych doniesień empirycznych. Propozycja Jana Ciecucha polega na połączeniu precyzyjnych badań empirycznych w duchu falsyfikacjonizmu z reinterpretacją i swego rodzaju reanimacją strukturalizmu, który pozwala na transteoretyczną integrację wielu modeli w obszarze psychologii osobowości i jej rozwoju.

3. Jan Ciecuch zrealizował szereg projektów naukowych w Polsce (finansowanych z Narodowego Centrum Nauki, funduszy POWER oraz innych instytucji) jako kierownik lub opiekun merytoryczny (na kwotę około 20 mln) oraz za granicą (był jeden z trzech liderów wieloletniego projektu University Research Priority Program „Social Networks” na Uniwersytecie w Zurychu). Zrealizowane przez niego projekty mają wartość naukową, zawartą w szeregu publikacji na forum międzynarodowym, a także wartość aplikacyjną. Wraz z zespołem stworzył baterię narzędzi do diagnozy funkcjonowania emocjonalno-społecznego, temperamentu oraz problemów ze zdrowiem psychicznym dla dzieci i młodzieży, opartych na autorskim modelu osobowości. Ministerstwo Edukacji Narodowej udostępniło ten pakiet diagnostyczny dla wszystkich poradni pedagogiczno-psychologicznych w Polsce.

4. Jan Ciecuch od 2011 r. jest członkiem Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk. Najpierw został wcielony do Komitetu jako młody badacz, a potem już nieprzerwanie w kolejnych kadencjach był wybierany do Komitetu przez środowisko naukowe. Członek wielu różnych zespołów i komisji powoływanych przez Komitet Psychologii lub Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Podsumowując, Jan Cieciuch jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych polskich psychologów na forum międzynarodowym, cieszy się uznaniem środowiska w Polsce, zrealizował wiele projektów naukowych w Polsce i za granicą, stworzył szkołę myślenia w psychologii osobowości, która wprowadziła do obiegu naukowego pewien sposób integracji precyzyjnych badań empirycznych z szeroko zakrojoną syntezą teoretyczną, dzięki czemu powstał szereg spójnych modeli w obszarze osobowości i różnic indywidualnych.